

Správanie medveďa hnedého a odporúčané postupy manažmentu konfliktných situácií človek-medveď (Spracované podľa Správy pre DG Environment 2015: Defining, preventing, and reacting to problem bear behaviour in Europe)

Závažnosť problému a naliehavosť riešenia	Správanie medveďa	Odporúčané manažmentové opatrenie	Odporúčaný spôsob komunikácie s verejnosťou
Antropotolerantné správanie medveďa	Medveď nevie o prítomnosti ľudí a správa sa prirodzene.	Nie je potrebné zasahovať proti medveďovi.	Poskytnutie informácií o biológii medveďa. Obyvateľom a návštevníkom lesa s výskytom medveďa poskytnúť informácie o stretoch človek-medveď (ako sa správať).
	Medveď pri náhodnom blízkom stretnutí ihneď ustúpi.	Nie je potrebné zasahovať proti medveďovi (pozorovanie vývoja situácie).	
	Medveď pri náhlom blízkom stretnutí sa postaví na zadné nohy.	Nie je potrebné zasahovať proti medveďovi (pozorovanie vývoja situácie).	
	Medveď spôsobuje škody v neosídlených oblastiach.	Prevenčia proti škodám a základný monitoring zameraný na posúdenie efektívnosti prevencie.	Poskytnutie konkrétnych informácií o príčinách výskytu škôd a ako im zabrániť (odporučiť kde sa poradiť)
	Medveď opakovane spôsobuje škody v neobývaných oblastiach napriek preventívnym opatreniam.	Intenzívny monitoring, prehodnotenie a prispôbenie preventívnych opatrení (odplašovanie).	Poskytnutie konkrétnych informácií o tom, prečo vznikajú škody a ako zlepšiť prevenciu.
	Medveď si je vedomý prítomnosti človeka, ale neodbehne, ignoruje človeka vo svojom prirodzenom prostredí.	Intenzívny monitoring (odplašovanie).	Obyvateľom a návštevníkom lesa poskytnúť konkrétne informácie o stretoch človek-medveď.
	Medveď opakovane prichádza do tesnej blízkosti trvale obývaných domov.	Intenzívny monitoring, odstránenie atraktívnych zdrojov potravy a ak je to vhodné tiež hustej vegetácie – úkrytu pre medveďa (prevencia), použitie odpudzovadiel.	Poskytnutie konkrétnych informácií pre lepšie pochopenie vzniku antropotolerantného a antroporizikového správania medveďa a jeho dôsledkoch; informácie o vyhnutí sa konfliktu s medveďom.
	Medvedica s tohoročnými mláďatami naznačí útok.	Pozorovanie vývoja situácie.	Obyvateľom a návštevníkom lesa poskytnúť konkrétne informácie o tom, ako sa vyhnúť konfliktu človek-medveď a vysvetliť príčiny a možné následky správania sa medveďa jednak pre medveďa samotného ako aj ľudí. Poskytnutie informácií o tom, ako sa správať pri stretnutí s medveďom Vytvorenie možnosti pre obojstrannú komunikáciu s verejnosťou (horúca telefónna linka, online komunikácia).
	Medveď naznačí útok, keď ho prekvapí človek alebo je vyprovokovaný.	Pozorovanie vývoja situácie.	
	Medveď si bráni svoju potravu zastrašovaním a naznačením útoku.	Pozorovanie vývoj situácie.	
Medveď vyhľadáva potravu alebo robí škody v blízkosti obývaných budov.	Monitorovanie situácie, ochrana proti škodám (odstránenie atraktívnych zdrojov potravy), odpudzovanie, odstránenie hustej vegetácie (úkrytu pre medveďa).		

Závažnosť problému a naliehavosť riešenia	Správanie medveďa	Odporúčané manažmentové opatrenie	Odporúčaný spôsob komunikácie s verejnosťou
Antroporizikové správanie medveďa	Medveď opakovane navštevuje neobývané budovy, ako sú napríklad maštale a humná v blízkosti obývaných domov.	Odstránenie atraktívnych zdrojov potravy, intenzívny monitoring, odplašovanie a odpudzovanie, odstránenie hustej vegetácie (úkrytu pre medvede). V prípade ohrozenej populácie (IUCN) alebo v lepšom stave a v závislosti na spoločenských okolnostiach je prioritne možné uvažovať s elimináciou medveďa.	Obyvateľom a návštevníkom lesa poskytnúť konkrétne informácie o tom, ako sa vyhnúť konfliktu človek-medveď a vysvetliť príčiny a možné následky správania sa medveďa jednak pre medveďa samotného ako aj ľudí. Poskytnutie informácie o tom, ako sa správať pri stretnutí s medveďom. Vytvorenie možnosti pre obojstrannú komunikáciu s verejnosťou (horúca telefónna linka, online komunikácia).
	Medveď napadol človeka (fyzický kontakt), ktorý ho k útoku vyprovokoval (napr. psami, vyrušovaním pri brlohu).	V prípade ohrozenej populácie (IUCN) alebo v lepšom stave a v závislosti na spoločenských okolnostiach je prioritne možné uvažovať s elimináciou medveďa. Intenzívne monitorovanie situácie.	Pre obyvateľstvo a návštevníkov lesa poskytnúť konkrétne informácie, ako sa vyhnúť konfliktu človek-medveď a vysvetliť príčiny a možné dôsledky správania sa medveďa pre ľudí a medveďa samotného.
	Medveď sa opakovane pohybuje v súvisle zastavaných a obývaných obciach.	Odstránenie atraktívnych zdrojov potravy. Pri populáciách klasifikovaných ako ohrozené (IUCN) alebo v lepšom stave a v závislosti na spoločenských okolnostiach navrhnúť elimináciu medveďa.	Pre obyvateľstvo a návštevníkov lesa poskytnutie konkrétne informácie a inštrukcie o tom, ako sa vyhnúť konfliktu človek-medveď a vysvetliť príčiny a možné dôsledky správania sa medveďa pre ľudí a samotného medveďa. Vytvorenie možnosti pre obojstrannú komunikáciu s verejnosťou (horúca telefónna linka, online komunikácia).
	Medveď si útokom bráni potravu pred človekom	Intenzívne monitorovanie situácie (odplašovanie), prípadne eliminovanie medveďa.	Poskytnutie konkrétnych informácií a inštrukcií o tom, ako sa vyhnúť konfliktu človek-medveď a odôvodniť rozhodnutie pre zásah proti medveďovi vysvetlením príčin a možných dôsledkov správania sa medveďa pre ľudí aj medveďa samotného.
	Medveď (pre)nasleduje ľudí v tesnej vzdialenosti	Intenzívne monitorovanie situácie, odplašovanie, odstránenie medveďa, ak odplašovanie nie je účinné.	Poskytnutie konkrétnych informácií a inštrukcií o tom, ako sa vyhnúť konfliktu človek-medveď a odôvodniť zásah proti medveďovi vysvetlením príčin a následkov správania sa medveďa pre ľudí a medveďa samotného. Vytvorenie možnosti pre obojstrannú komunikáciu s verejnosťou (horúca telefónna linka, online komunikácia).

Závažnosť problému a naliehavosť riešenia	Správanie medveďa	Odporúčané manažmentové opatrenie	Odporúčaný spôsob komunikácie s verejnosťou	
Antroporizikové správanie medveďa	Poranení medveď napadne človeka.	Odstránenie medveďa.	Odôvodnenie rozhodnutia a vysvetlenie príčin a možných následkov správania sa medveďa pre ľudí a medveďa samotného. Vytvorenie možnosti pre obojstrannú komunikáciu s verejnosťou (horúca telefónna linka, online komunikácia).	
	Medveďa nemožno úspešne odplašiť z obce/mesta alebo mu zabrániť pri opakovanom pohybe v susedstve obývaných budov.	Použitie všetkých možných spôsobov plašenia, odstránenie medveďa.		
	Medveď vojde do obývaných budov.	Odstránenie medveďa.		Poskytnutie konkrétnych opatrení a inštrukcií o tom, ako sa vyhnúť konfliktu človek-medveď a odôvodniť rozhodnutie o eliminácii vysvetlením príčin a možných dôsledkov správania sa medveďa jednak pre ľudí, ako aj pre medveďa samotného. Vytvorenie možnosti pre obojstrannú komunikáciu s verejnosťou (horúca telefónna linka, online komunikácia).
	Medveď zautočí na človeka bez zámerej alebo nevedomej provokácie.	Odstránenie medveďa.		Odôvodnenie rozhodnutia vysvetlením príčin a dôsledkov správania sa medveďa pre ľudí ako aj medveďa samotného.